

Dr. Bartolomej Róna, advokát v Kôšiciach:

V Jakej valute sa má platiť zmenečný dlh zo zmenky prijatej v cudzozemsku?

Na rozhodnutie Najvyššieho súdu č. Rv. III. 242-20 uverejnené v 3. sošite „P. O.“ pod uvedeným nápisom, dovoľujem si nasledovné poznámky urobiť:

Dľa môjho názoru je rozhodnutie II. a III. stupňového súdu nesprávne a protizákonné. Zo stanoviska formálneho pravidla je aj I. stupňový rozsudok protizákonný.

S otázkou oprávnenosti pripojovacej žiadosti k dovolacej žiadosti sa v rámci tohoto článku nezabývam.

Čo sa týka otázky formálneho pravidla poukážem na to, že určenie (zvláštne bližšie označenie) tej okolnosti, v jakých korunách sa má zmenkový obnos platiť, nepatrí na zmenkovú spornú cestu, ktorá následkom námietok žalovaných proti platebnému príkazu nastala. Spor, ktorý následkom namietania proti platebnému príkazu povstane, sa má obmedziť na rozsúdenie, či vyhovuje platebný príkaz zmenke, — samozrejme v medziach petitu zmenkovej žaloby.

V tomto spore súd nemá práva a možnosti, aby v rozsudku platebný príkaz, keď aj len čiastočne, premenil, ale len na to, aby platebný príkaz v platnosti zachoval, alebo ho platnosti zbavil — a síce v celosti alebo čiastočne. Tertium von datur.

Nemôže byť pochybnosti, že určenie (bližšie oznančenie) druhu korún, de facto skutočná premena v platebnom príkaze uvedeného obnosu, obsahuje premenu, a to podstatnú premenu, platebného príkazu, čo najlepšie z toho vysvitá, že v prítomnom páde znie platebný príkaz na „K“, I. stupň. rozsudok na „Kč“ a II. stupň. rozsudok na „maď. K.“.

[Poneváž zmenka znie na »K« a žaloba smeruje na »K«, t. j. žiada prisúdenie „K“, platebný príkaz správne bol na „K“ vystavený a sa mal v platnosti podržať.

V tomto ohľade teda aj I. stupň. rozsudok porušil formálne pravidlo.

Dľa môjho názoru sa tá otázka, jaké koruny sa majú rozumieť pod „K“ — v prítomnom páde — t. j. jaké koruny majú žalovaní na základe platebného príkazu platiť, nemá a nemôže v tomto zmenkovom spore rozhodnúť. Ačpráve sa zdá byť kuriozitou, dľa zákona môže byť riešená táto otázka len vo zvláštnom

spore (príp. v spore o určenie právneho pomeru) alebo behom exekučného pokračovania.

Zo stanoviska hmotného (zmenkového) pravidla je II. a III. stupň. rozsudok z toho dôvodu nesprávny, pretože vyplnenie platobného miesta (V. Topolčany) sa stalo v smysle § 93. zmenkového zákona oprávnené a správne a tak sú Veľké Topolčany miestom platenia. Následkom toho, žalobník má právo žiadať, a žalovaní sú povinní platiť koruny, platné vo Veľkých Topolčanoch. Tá okolnosť, že zmenka zneje na „K“ (bez bližšieho označenia), nezmeňuje druh týchto korún, pretože sa jedná o korunách, ktoré sa na území Československej republiky majú platiť. A § 6. citovaného zákona č. 187-1919 neobsahuje nariadenia, dľa ktorého by sa čsl. koruny s platnosťou v ý l u č n e ako „Kč“ musely označiť poč. koruny „K“ bez označenia literou „č“ by sa nemohly a nesmely za čsl. koruny považovať. Tomu odporuje aj každodenný život, kde — a to tak v úradnom ako aj v súkromom živote, ba aj v obchodnom spojení — sa „K“ na miesto „Kč“ užíva. V smysle § 265. obch. zák. sa teda malo určiť, že „K“ v tomto páde čsl. koruny znamená a to tým istejšie, pretože sa jedná o zmenku, ktorá na území Československej republiky bola vystavená a tamže je aj splatná. Správnosť tohoto stanoviska nasleduje aj z 1. odst. § 326. obch. zák.

Odvolať sa II. poč. III. rozsudku na § 37. zm. zák. je bezzákladné.

Odvolať sa na to, že Budapešť je miestom pobytu prijímateľa, je tiež bezzákladné, pretože v páde jestvovania platného miesta platenia, miesto pobytu prijímateľa nemá ohľadne platenia žiadneho významu a síce ani v tom páde, keď miesto pobytu sa na zmenke drier nachádzalo, než miesto platenia, pretože zo zmenkového právneho stanoviska vpísanie platného miesta platenia, ačkoľvek sa to pozdejšie stalo, má platnosť ex tunc, t. j. sa má považovať za také, ktoré sa na zmenke už p ô v o d n e nachádzalo. Práve preto je ten dôvod II. stupň. rozsudku, že „zmenkový obnos pred domicilovaním v Budapešti bol splatný“ úplne mylný.

Dr. Ladislav Hlatký:

Svedectvo dieťaťa pred súdom.

Kto študoval detskú psychológiu s pozornosťou, teda nie len psychiater, ale aj vychovávateľ a rodič, je na čistom, jak jemný a citlivý nástroj je duša dieťaťa. Akékoľvek použitie alebo pokus,